

Emajlirtec

Izdaja Tovarna emajlirane posode vsako drugo soboto. Urejuje uredniški odbor: dr. Zupančič Franc, Emil Jejčič, Metka Rozman, ing. Danilo Fajs in Vlado Smeh. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Uredništvo Celje, telefon 39-21, interna št. 207. Rokopisov in slik ne vračamo. Časnik izhaja v nakladi 3300 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Tisk in klišaji CP »Celjski tisk« v Celju

LETO VII. — ŠTEV. 21

Celje 26. oktobra 1953

Glasilo delavskega kolektiva Tovarne emajlirane posode

Posvetovanje o razvoju delovne organizacije

11. SEPTEMBRA 1963 JE BIL V NAŠEM PODJETJU POSVETOVANJE O SEDEMETLETNEM PLANU RAZVOJA PODJETJA Z REPUBLISKIMI, OKRAJNIMI IN OBČINSKIMI PREDSTAVNIKI, KJER SO SE ZEDINILI ZA DOLOČENE SMERNICE.

Posvetovanja so se udeležili Rudi Čačinovič, član IS SRS in predsednik odbora IS za splošna gospodarska vprašanja, ing. Viktor Kotnik, član IS SRS in predsednik odbora IS SRS za družbeni plan, Riko Jerman, član IS SRS in predsednik Gospodarske zbornice SRS, Drago Dolinšek, sekretar za industrijo SRS, Milan Kristan, sekretar za splošne gospodarske zadeve IS SRS, Peter Šprajc, predsednik okrajne skupščine Celje, Milena ŠTIFTAR, podpredsednica okrajne skupščine Celje, ing. Andrej Marinc, sekretar okrajnega komiteja ZKS Celje, Marjan Učakar, predsednik občinske skupščine Celje, Stane Divjak, sekretar občinskega komiteja ZKS Celje, Veljko Repič, predsednik Gospodarske zbornice Celje, dr. Božo Linhart, direktor Jugobanke SRS Ljubljana, Marjan Masterle, direktor za kreditiranje industrije SGB SRS, Jože Andoljšek, SGB Ljubljana, Franjo Vučajnik, direktor Komunalne banke Celje, Darko Končar, Industrijski biro Ljubljana in predstavniki našega podjetja: Vladimir Veber, Stane Dvoršak, Ivan Cendak, ing. Mirko Jančigaj, Jože Podlinšek, ing. Rihard Pompe, Viktor Piliš, Zvone Božič, Ivo Brenčič, Ludvik Pavlič, Lojze Pavlič, Srečko Jamnišek, Franjo Velikanje, ing. Ciril Pušnik in Danilo Iršič.

Navzoči so podrobno pretehtali naš 7-letni plan razvoja podjetja. V končni fazi naj se tovarna razvija v njeni glavni dejavnosti »emajliranje«, pri tem pa uvaja nove tehnološke postopke, vključuje nove emajlirane izdelke in pri njih upošteva izsledke poglobljenega raziskovalno-znanstvenega dela.

Za izvršitev 7-letnega plana je

potrebno povečati obstoječo proizvodnjo, za kar bo treba izdelati konkretno investicijsko dokumentacijo za najrentabilnejše dejavnosti, ki bo omogočila najsmotrnejšo etapno investiranje. Soglasno mnenje vseh navzočih je bilo, da je pri trenutni situaciji na domačem in tujem tržišču treba dati prioritete rekonstrukciji orodjarne, proizvodnji

odpreskov in proizvodnji emajlnih frit. S temi izdelki bi se lahko takoj vključili v izvoz in tako zagotovili potrebna devizna sredstva za uvoz opreme. Za zagotovitev kontinuiranega razvoja modernih tehnoloških postopkov pri vseh dejavnostih tovarne, pa je ustanoviti poseben raziskovalno-načrtovalni institut.

Denarni zavodi SRS so pripravljene sodelovati pri financiranju investicij našega podjetja na osnovi ekonomske tehnične dokumentacije za utemeljene in rentabilne naložbe. Ker ne razpolagamo z zadostnimi lastnimi sredstvi, je potrebno sodelovanje občine in okraja Celje, ki določita prioriteten vrstni red investicij na svojem področju.

Za povečanje celotne proizvodnje po 7-letnem planu podjetja ne sme računati na bistveno povečanje dodatnega števila zaposlenih, temveč stremeti, da doseže večjo proizvodnjo z uvedbo boljše mehanizacije, automatizacije in s kvalitativnim premikom strukture zaposlenih.

Izgradnja nove orodjarne je v interesu našega podjetja kot tudi industrije celjskega bazena, kakor gospodarstva SR Slovenije na sploh. Lokalni faktorji naj zaradi tega zagotovijo čimprej primerno lokacijo.

Obisk avstrijskih socialistov

V PONEDELJEK NAS JE OBISKALA DELEGACIJA SOCIALISTIČNE STRANKE AVSTRIJE, KI JO JE VODIL ŽUPAN DOBRLE VASI FRANZ SCHWEINZER. S PETNAJSTČLANSKO DELEGACIJO JE BIL PREDSEDNIK OBČINSKEGA ODBORA SZDL MARJAN RAVNIKAR. DELEGACIJO SO SPREJELI PREDSEDNIK UPRAVNEGA ODBORA IVAN CENDAK, TEHNIŠKI DIREKTOR ING. RICHARD POMPE, VODJA KSS LOJZE PAVLIČ IN SEKRETAR TOVARNISKEGA KOMITEJA ZKS GABRIJEL PREZELJ.

Goste iz sosednje Avstrije, ki se bojujejo za delavčeve pravice, je razumljivo najbolj zani-

mala funkcija organov delavskega samoupravljanja in sistem postopne decentralizacije pravic in dolžnosti na neposrednega proizvajalca. V tej zvezi so se zanimali tudi za nagrajevanje po delu; kolikšen je statičen in kolikšen stimulativni del plače, zanimala jih je višina norm in kolikšna je možnost preseganja; razlika med osebnimi dohodki nekvalificiranih in kvalificiranih delavcev in podobno. Precej časa so se pomudili tudi pri pokojninskem in socialnem zavarovanju delavcev in primerjali naš sistem z njihovim.

Pred ogledom obratov nam je nekdo od gostov omenil, da jim čisto očitajo zgledovanje po nas: »kaj se boste učili pri rezežih«. Ko pa je obšel obrate, nam je moral priznati, da tako velikega podjetja še ni imel priložnosti videti.

Ob koncu prijetnega in prijateljskega pomenka, je izjavil g. Franz Schweinzer: »Mi se zanimamo za vas in vaš razvoj zlasti zato, ker smo socialisti. To kar smo videli, je za naše razmere zelo veliko podjetje in vesel nas, da smo imeli priložnost obiskati vas. V imenu vseh se vam najpristraneje zahvaljujem za topel in prijazen sprejem, posebej pa še zato, ker smo z vami izmenjali misli in poslej natanko vemo, kako je pri vas. Upam, da se nismo videli poslednjikrat.«

Člani delegacije avstrijskih socialistov so odpotovali v Maribor.

KONGRES V PARIZU

Mednarodnega kongresa emajlircev v Parizu sta se iz našega podjetja poleg glavnega direktorja udeležila tudi vodja ekonomske enote 1 in vodja ekonomske enote 2. Po kongresu so se — na povabilo udeležencev kongresa emajlircev v našem podjetju — oglasili še pri sorodnih podjetjih Beccon v Holandiji, Randewerke v Kölnu in Rollman v Ahlenu. O potovanju bodo, kot vedno, poročali upravnemu odboru.

OBISK PREDSTAVNIKOV PODJETJA »MILAN BLAGOJEVIČ«

Pripravljeni smo na poslovno sodelovanje

Preteklo soboto, 19. oktobra, so bili v Celju na enodnevnem obisku predstavniki podjetja Milan Blagojevič iz Smedereva. Med enaindvajsetimi gosti so bili predsednik centralnega delavskega sveta Jovan Vasilijev, predsednik upravnega odbora Sava Radojković, glavni direktor Vlastimir Rajković, predsednik sindikata Rade Zlatić, sekretar tovarniškega komiteja Zveze komunistov Miodrag Jovanović, komercialni direktor Branislav Petrović in drugi.

V imenu našega kolektiva so sprejeli goste iz Smederevega predsednik skupščine in zvezni

poslanec Milan Kavčič, predsednik upravnega odbora Ivan Cendak, namestnik predsednika

upravnega odbora Jože Turnšek, tehniški direktor ing. Rihard Pompe, predsednik sindikata Jože Podlinšek, namestnik sekretarja tovarniškega komiteja ZKS Franjo Orel, vodja KSS Lojze Pavlič, komercialni direktor Zvonko Božič, ing. Marjan Žuraj in prof. Drago Mravljak.

Predstavnikom podjetja »Milan Blagojevič« ki zaposluje 800 ljudi in ima nad tri milijarde bruto prometa ter ima v svojem proizvodnem programu emajlirane peči in štedilnike, smo najprej v nekaj obrisih nakazali zgodovino podjetja in stanje danes. Po kratkem uvodu so se gostje zanimali za naše načrte v prihodnje, pri čemer so bili zlasti začudeni nad smelimi hotenji. Povedali so nam, da tudi oni mislijo na povečanje kapacitet njihovega podjetja, posebej še zategadelj, ker se bo za njihove izdelke odprlo vzhodno tržišče.

Po ogledu podjetja je dejal direktor Vladimir Rajković, ki je bil to pot prvič v njem, da je vselej mislil, da ima »o velikosti podjetja realno predstavlo, vendar se je varal«. Dejal je še, da je naše podjetje zanje zelo zanimiv objekt, ki si ga je vredno ogledati kar se da pozorno, zlasti še zato, ker nas dinamična proizvodnja sili nenehno dopolnjevati, menjati in izboljševati tehnologijo in organizacijo dela v proizvodnji.

V zanimivem pomenku smo izmenjali nekatere izkušnje in ugotovili, da se bojujemo s podobnimi težavami kot oni. Prav zato so nam zagotovili, da so pripravljeni v prihodnje na tesnej-

še poslovno sodelovanje z našim podjetjem.

Popoldne jim je naše podjetje priredilo v gostišču »Mlinarjev Janez« kosilo, nakar so si gostje ogledali Stari grad in nekatere druge znamenitosti našega mesta. Zvečer so pa bili gostje društva Ljudske tehnike v hotelu »Celeia«.

VI.

Upravni odbor razpravlja o organizaciji

V TOREK, 22. OKTOBRA, JE IMEL UPRAVNI ODBOR NA SEJI ENO SAMO TĚMO: FUNKCIJO ORGANIZACIJE PODJETJA. O DOSEDANJI ORGANIZACIJI IN O SMERNICAH V PRIHODNJE SO GOVORILI VODJA ORGANIZACIJSKEGA ODDELKA FRANJO PANZA, ING. MARJAN ŽURAJ IN BOGDAN HOCHMÜLLER.

Upravni odbor je že na eni poprejšnjih sej sklenil zadolžiti strokovnjake, ki so s svojim delom zadolženi za organizacijo, naj proučijo trenutno funkcijo organizacije podjetja in njeno ustreznost, hkrati pa naj nakazujejo predloge za izboljšanje.

Vsi referenti so ugotovili, da je velikost podjetja prevelika dosedanja organizacija. Temu se ni bilo moč izogniti, četudi bi mogli to predvidevati. Vsak zase so

nakazali najnujnejše in se zavzeli za okvir; dovolj elastičen, da bo dovoljeval dopolnitve in spremembe v naslednjih letih, obenem pa omogočal postopno realizacijo nove organizacije, ki se naj prične pri temeljih.

Ugotavljamo, da je bil skrajni čas, da se je upravni odbor temeljito lotil te teme, posebej še zato, ker pravkar razpravljamo o statutu.

Podrobneje bomo o seji še poročali.

Direktor Vlastimir Rajković si s člani kolektiva »Milan Blagojevič« ogleduje proizvodnjo delov za avtomobilsko industrijo.

Misli, naloge, želje in...

DELAVEC IMA PRAVICO DO OMEJENEGA DELOVNEGA ČASA. ZAJAMČENO JE, DA TRAJA DELOVNI ČAS NAJVEČ 42 UR V TEDNU.

USTAVA SFRJ

Vendar...

Osnovni pogoji za prehod na skrajšan delovni čas je povečanje produktivnosti. To pomeni, da moramo v manj urah narediti vsaj toliko kot do sedaj:

- povprečni osebni dohodki,
- obseg proizvodnje,
- masa neto proizvoda,
- stopnja akumulacije,

vsi ti elementi ne smejo biti manjši, lahko so samo enaki dosedanjim ali pa večji. V nasprotnem primeru bi skrajšani delovni čas predstavljal znižanje življenjske ravni in bi s tem dosegli nasproten učinek.

Povečati produktivnost pomeni povečati proizvodnjo na enega zaposlenega pri istih ali manjših vloženi sredstvih, ki so potrebna, da jo dosežemo. Povečati produktivnost pomeni z enakim številom delavcev (to je z enakim številom strojnih ur in z istim številom delavcev) proizvesti več. Ali obratno: o povečanju produktivnosti lahko govorimo takrat, ko proizvedemo enako količino z manjšimi stroški (t. j. če porabimo manj materiala, manj strojnih ur, manj delovne sile), na ta način sprostimo del teh sredstev za proizvodnjo drugih izdelkov.

O produktivnosti materiala lahko govorimo takrat, ko izkoristimo material do največje možne mere; iz komada pločevine naredimo več izdelkov, na lonec nanesemo pravilno debelino emajla itd.

Stiskalnica v radiatorskem oddelku je sedaj z novo podajalno napravo veliko bolj izkoriščena, naredi v določenem času več kot prej — produktivnost stroja se je povečala.

Ce delavec z boljšo metodo dela poveča proizvodnjo, tedaj lahko govorimo o njegovi produktivnosti.

Zavedati se moramo, da v našem podjetju ne bomo mogli doseči skrajšanega delovnega časa z večjim naprežanjem, temveč bomo morali v polni meri izkoristiti material, stroje, vse druge notranje rezerve in izboljšati organizacijo dela, itd., itd.

Komisija, ki ima nalogo, da nakaže, kako bi v našem podjetju lahko prešli na skrajšan delovni čas, si je svoje delo zamislila tako:

Na podlagi predlogov in analiz (ekonomskih, finančnih in drugih učinkov) bi izdelali podroben načrt ukrepov, ki naj omogočijo uspešnost in gospodarnost poslovanja pri skrajšanem delovnem času.

Možnosti, ki bi zagotovile, da pri manjšem številu ur naredimo

vsaj toliko kot dosedaj:

- znižati stroške poslovanja,
- uvesti optimalne serije v proizvodnjo,
- urediti in mehanizirati transport,
- zaposlevati samo proizvodno delovno silo,
- izdelovati samo rentabilne izdelke,
- našo izvozno dejavnost v čim večji meri podrediti ekonomskim načelom dobrega gospodarjenja,
- stroje in naprave uporabljati smiselno z vidika organizacijsko tehnoloških principov,
- izboljšati pripravo dela,
- uvajati znanstveno organizacijo dela,
- izboljšati kvaliteto in zmanjšati izmeček,
- stalno strokovno izpopolnjevanje vseh zaposlenih,

● vzpodbujanje iznajditeljev in racionalizatorjev,

● izboljšanje nagrajevanja in izpopolnitev razmerij pri delitvi dohodka,

● polno izkoriščanje razpoložljivega delovnega časa,

● izboljšati delovno disciplino,

● spoštovati začetek in konec delovnega dne,

● zmanjšati neopravičene izostanke,

● uvajanje tretje izmene itd.

Naloga je velika in zahtevna. Komisija jo ne bo mogla rešiti sama. Tudi vodstvo podjetja in samoupravni organi se bodo morali v polni meri nasloniti na ves kolektiv. Vsak posameznik in vsi skupaj pa bomo tej nalogi lahko v polni meri kos. Čim prej in čim bolj dosledno bomo pričeli reševati te probleme, tem prej bomo tudi v našem podjetju pričeli delati samo 42 ur v tednu.

Novo vodstvo mladine

Nov mladinski komite šteje 15 članov. Predsednik je še nadalje FRANC BOŽIČ iz mehanične delavnice, sekretar pa Zlatko Podgajski iz kontrole.

Med 17 kandidati za nov mladinski komite je bilo na letni konferenci izvoljenih naslednjih 15 mladincev: Franc Božič, Heda Krajnc, Vili Korošec, Zlatko Podgajski, Edi Šrot, ing. Jože Štojs, Jožica Černec, Eric Kotnik, Emil Oštir, Pavla Beltram, Metod Urlep, Milan Putnik, Alojz Božič, Hermina Štimulak in Dragica Pangerl. Največ glasov je dobil tov. Franc Božič, s čimer mu je mladina izkazala priznanje za delo v pretekli mandatni dobi in zaupnico. Zato je bil predlagan za novega predsednika mladine in soglasno izvoljen.

V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Marija Zupanc, Ivan Gošćenik in Dora Mutec.

V imenu celotnega komiteja in v svojem imenu se je tov. Franc Božič zahvalil za zaupanje funkcije in obljubil, da bo skupaj s

komitejem in vso mladino poizkušal doseči še večje uspehe kot v letošnjem letu.

Na prvi seji komiteja je bil za sekretarja izvoljen tov. Zlatko Podgajski, na prihodnji seji pa bo obravnaval predlog za imenovanje komisij.

Tečaj za člane organov upravljanja

V ponedeljek, dne 21. oktobra 1963 ob 16. uri se je pričel prepotrebni seminar za člane organov delavskega samoupravljanja. Seminar prireja naš izobraževalni center izključno samo z domačimi predavatelji in iz konkretne problematike upravljanja v našem podjetju. Predavatelji so izbrani iz posameznih strokovnih služb, ki delajo in se ukvarjajo z delavskim samoupravljanjem v podjetju. Za to obliko izobraževanja s področja družbeno-ekonomskih ved je bilo že dalj časa čutiti potrebo. O poteku in uspešnosti seminarja bomo še poročali.

POGOVOR S SODELAVCEM

KADAR HOČEMO O NEKOMU POVEDATI KAJ LEPEGA — PA NI SIMPATIČEN, NI LEP — POTLEJ VSELEJ REČEMO: »TAKO DOBER JE...« SKORAJDA PRAVILOMA! VENDAR TO PRAVILO PRI BETKI ODPOVE; ONA ZDRUŽUJE V SEBI VSE TROJE. JE TOREJ IZJEMA, KI POTRJUJE PRAVILO.

In še eno lastnost velja pripisati Barbari Dofek: skromna je. Vsek pomenek o njej jo spravlja v zadrego. V tisto pristno zadrego, ki ji še vselej pordeči lica in jo sili gledati v tla. V tem je podobna kmečki nevesti, tisti, kakršna se nam je vtisnila v spomin.

Emajlirec: Verjetno je preteklo že precej vode od časa, ko ste

se zaposlili pri nas?

Betka: Zaposlila sem se l. 1936. Sedemindvajset let sem že v tem podjetju.

Emajlirec: Se spominjate stavke leta 1936?

Betka: Mesec dni pred stavko sem se zaposlila. Bila sem otrok. Spominjam se, da sem takrat slišala, da so nekoga pretepli, nikakor mi pa ni hotelo v glavo, zakaj delavci ne delajo...

Emajlirec: Kakšno delo ste opravljali v začetku?

Betka: Bila sem raznašalka posode.

Emajlirec: Prav gotovo z velikimi načrti in željami...

Betka: Imela sem eno samo. Hotela sem postati komisionarka. To mi je uspelo že po dveh letih. Veste, takrat je bilo to silno lepo in zanimivo delo.

Emajlirec: Zakaj? Mar danes ni več?

Betka: Ni več tako. Takrat smo

toliko časa zbirale, da je bilo naročilo popolno. Vsako jutro me je razveseljeval pogled na raznobarno posodo, ki sem jo vedno dopolnjevala z novimi izdelki. Potem smo vse to zavili...

Emajlirec: Ste ostali ves čas pri tem opravilu?

Betka: Med vojno sem zbolela in bila operirana. Po vrnitvi v tovarno so me zaposlili kot skladiščnico plinskih štedilnikov.

Emajlirec: Kolikšna je bila proizvodnja?

Betka: Različno; povprečno sem jih dobila v skladišče 50. Pa tudi grelcev je bilo kakšnih sto, medtem ko je proizvodnja kuhalnikov mihala med 80 in 200 kosov davno.

Emajlirec: Od kdaj ste v »sekunda« skladišču?

Betka: Od leta 1952.

Emajlirec: Kaj vas pri tem delu najbolj žalosti?

Betka: Kadar imam polno nekurantnih artiklov.

Emajlirec: In kaj vas veseli?

Betka: Kadar vidim mlade zakonce zbirati posodo za svoje ognjišče.

Emajlirec: Je kateri izdelek, ki ga izberejo vsi?

Betka: Pocinkana banca in lonec za kuhanje perila.

Emajlirec: Zvedel sem, da se s sodelavkami zelo razumete. Vse vas cenijo. Kako ste dosegli to?

Betka: Tako hudo pa menda spet ni... Rada jih imam in kadar zbolijo, jih hodim obiskovat. Takrat je človek vesel sleherne malenkosti.

Emajlirec: Kaj bo z vami, če bomo nekega dne pričeli delati samo kakovostno blago? Saj boste brez dela?

Betka: Kar vesela bi bila tega! Bi me že zaposlili kje drugje...

Odšla sva skozi njeno skladišče proti izhodu. Tamkaj je bil starček, ki je s tresočimi rokami izbiral z vozička lonček za lonček. Betka mi je povedala, da je bil nekdanji naš delavec, zdaj je že upokojen. Odobrili smo mu nakup posode.

Stopila je k njemu in mu pričela pomagati. Z večjo roko sta našla tisto, kar si je starček želel. Gledal sem ju in bil vesel njune radosti. Bil sem priča dejanja, pri katerem je dobrota našla hvaležnost izraženo s solznimi očmi in z mehkim stiskom uvele roke.

Skupaj sva gledala za starcem, ki je odhajal zvit v dve gubi in z iskro v očeh.

Betka: Tega pa nikar ne zapišite. Kot skladiščnica bi ne smela pomagati pri zbiranju...

Navzlic temu sem napisal.

Tega, Betka, vam ne bo zamerilo nihče...

GLOBUS

Število prebivalstva v našem glavnem mestu Beogradu je v zadnjih devetih letih poraslo od 645.000 na 845.000. Industrijska podjetja v tem mestu zaposlujejo 80.000 prebivalcev in znaša bruto proizvodnja vseh gospodarskih panog 700 milijard din letno. Pri tem je vrednost bruto proizvodnje samo v zadnjih sedmih letih porasla za 2,7-krat. Po glavi zaposlenega znaša ta vrednost danes že 2,7 milijona dinarjev letno. Beograjske osemletke obiskuje danes že 80.000 šolarjev, gimnazije in srednje strokovne šole pa preko 20.000 dijakov. Beograd ima danes 60 kinematografov, 16 bolnišnic in preko 120 javnih knjižnic. Letni prirastek novih stanovanj znaša danes že preko 8000.

Na številnih področjih v svetu hitro napreduje uporaba fine pločevine, ki je prevlečena z umetnimi masami. To platinirano fino pločevino danes ne uporabljajo samo v proizvodnji pisarniškega in kuhinjskega pohištva, za embalažo, vrata kabin dvigal, ampak tudi za izdelavo fasadnih plošč. V arhitekturne namene je primernejša pločevina s platiniranim slojem polietilena s specialnimi dodatki, ker je obstojnejša na temperaturne razlike kot pa pločevina premazana s PVC maso. Taka pločevina je prav tako obstojna proti vplivom lugov in kislin. Platinirano pločevino je mogoče predelovati ne samo s postopki rezanja in zavijanja ter luknjanja, ampak tudi s postopki vlečenja.

Elektronska industrija SFRJ bo letos izdelala že preko 100.000 televizorjev, od katerih bodo podjetja izvozila preko 50.000 komadov, predvsem v Zahodno Nemčijo. Prodaja jugoslovanskih televizorjev se je dobro vpeljala predvsem preko nemških blagovnih hiš. Daleč največji proizvodni delež daje Elektronska industrija RR, Niš.

Kemična tovarna Billwaerder v Hamburgu, ki je do sedaj proizvajala znatne količine boraxa in borne kisline v Nemčiji in ki je pripadala svetovnemu koncernu borovih izdelkov & Borax Consolidated Ltd, London — bo prenehala z lastno proizvodnjo, ker je koncern sklenil, da je v bodoče ugodnejše, če te izdelke uvažajo iz drugih tovarn Zahodne Evrope, ki poslujejo z nižjimi proizvajalnimi stroški.

Najgloblja umetna zemeljska vrtna v svetu dosega v Zahodnem Texasu globino 7728 m. Pri zemeljskih vrtnah v Evropi je bila do sedaj dosežena najnižja točka v Nemčiji z globino 5926 m in služi za raziskave izvirov zemeljskega plina in oljnih škrljavcev.

Države SEV-a so v zadnjih letih izgradile 4000 km dolg naftovod, ki dovaja nafto iz Kujbiševa ob Volgi do Minska v Belorusiji. Tod se naftovod cepi s krakom, ki dovaja nafto do Bratislave v Češki in v Madžarsko. Drugi krak pa je povezan z rafinerijo Schwedt v Nemški Demokratični Republiki ter poljsko rafinerijo Plock, ki je bila pravkar dokončana. Naftovod dovaja ogromne količine surove nafte v osrčje Evrope ter so stroški prečrpavanja nekajkrat nižji kot dosednji prevoz s cisternami.

Potrošnja sadnih sokov v Zahodni Evropi zadnja leta hitro raste, saj se je v desetih letih potrojila. K temu prispeva znatno tudi porast števila voznikov motornih vozil poleg širokega spoznanja koristnosti uživanja sadnih sokov, zlasti sokov z večjimi koncentracijami vitaminov.

Razprava na mladinski

BOLJSI ODNOSI PRI DELU — AKTIV USLUŽBENCEV JE PREMALO AKTIVEN — GOVORIMO SLOVENSKO — KMP MORAMO POZIVITI — BERIMO »MLADINO« — RAZPRAVLJAJMO O STATUTU, 42-URNEM TEDNIKU itd. so glavne teme diskusije na konferenci. S poročilom sekretarja in referatom predsednika tovarniškega komiteja mladine na mladinski konferenci smo vas seznanili v zadnji številki, zato posredujemo danes samo izvlečke iz razprave in druge zanimivosti z mladinske konference.

Več mladincev in prisotnih na konferenci je v diskusiji potrdilo, da so se odnosi pri delu izboljšali. Predvsem je opaziti večje razumevanje med mladino in predpostavljenimi. Tudi odnos do dela in disciplina sta se izboljšala. Prav tako se je mladina izkazala pri raznih akcijah npr. za pomoč Skopju ipd. Diskusije na sestankih in konferenci ne prehajajo več na osebnosti. Čutiti je, da postaja naše mladinsko delo vedno kvalitetnejše. Predstavnik občinskega komiteja celo ugotavlja, da je naš mladinski aktiv izmed vseh v komunni najbolj napredoval.

Da je aktiv uslužbencev premalo aktiven, je bila druga splošna ugotovitev. V tem aktivu je največ izobraženih mladincev in pričakovati bi bilo, da bo prav ta aktiv najboljši, kar pa ni. Vodstvo aktiva se je trudilo pritegniti v svoje vrste čim več mladincev, vendar ne uspe. Udeležba na sestankih je maloštevilna. Večina teh mladincev se čuti prestare za mladinsko delo in se, v kolikor ima interes, uveljavlja v drugih organizacijah. Predvsem naši štipendisti bi se morali zavedati obveznosti do kolektiva in vsestransko politično sodelovati.

»Govorimo slovensko!« Za to se je prvi zavzel naš nekdanji predsednik, ki pravi, da ga prav prizadene, ko posluša, kaj vse govorimo namesto lepih slovenskih besed. Naša govorica je polna germanizmov. Večina orodij, strojev in ostalega ima nemška imena in če reče kdo pravilno slovensko besedo, se mu drugi smeji, zato se tisti kmalu pozabi na slovenski izraz in govori kot vsi. Smatra pa, da bi predvsem mladina morala govoriti lepo slovensko, kajti starejši so na nemške izraze navajeni že iz mladosti in bi se težko navadili na pravilne. Zato naj se predvsem mladina zaveda, da je slovenska govorica za nas najlepša in govori pravilno.

Tudi mladinko iz ekonomske šole, ki je bila pri nas na počitniškem delu, so motili taki izrazi, zato se je pridružila tej ugotovitvi.

Glede požitivite kluba mladih proizvajalcev so mladinci v diskusiji ugotavljali, da med mladino ne najdemo ali pa ne znamo pritegniti sposobnega kadra za vodenje. Poleg tega se večina izživlja v kroških ljudske tehnike in je delo kluba skoraj zamrlo.

Predsednik občinskega komiteja meni, da bi moral KMP imeti študijsko obliko dela. Tudi mladina bi morala študirati patentiranje, proizvodne probleme itd. Verjetno je postal ta klub za mladino nezanimiv, ker nima konkretno postavljenih naloge. Morda pa bi se le našla veja dela, ki bi mladino zanimala.

Med drugim je bilo predlagano, naj bi KMP razpravljalo o možnostih za prehod na 42-urni delovni teden in ukrepih, da obdržimo isti dohodek in s tem tudi osebne dohodke.

Nadalje je bila nakazana potreba po živahnih diskusijah o osnovni statutu podjetja. Tudi o 42-urnem tedniku bi se morali temeljito pogovoriti.

Pomembna je tudi ugotovitev, da je v našem kolektivu ena tretjina mladih ljudi, »Mladino« pa naroča samo 50 mladincev. Med mladino v drugih aktivih je ta časopis zelo priljubljen in tudi starejši ga radi prebirajo. Zato se sprašujemo, zakaj ni večjega zanimanja za ta list.

Kot vedno, tudi na zadnji konferenci ni bilo dovolj predpostavljenih, predvsem iz emajlirnice, kar kaže na nezanimanje za mladinske probleme.

Na konferenci so predlagali oz. vabili v gasilske vrste. Med drugimi je tudi sklep, da organizirajo splošna predavanja za pri-

konferenci

pravo mladine za primer požara. Po tej diskusiji so konferenco pozdravili predstavniki ekonomske šole, »Varteksa« Varaždin, »Gorice« Zagreb, »Stola« Kamnik, »Prvomajske« Zagreb, predstavnik občinskega in okrajnega komiteja mladine Celje ter nekateri vodilni funkcionarji iz kolektiva. Vsi so izrazili pohvalo za dosedanje delo in želeli še mnogo uspehov pri delu v prihodnje. M. R.

ŽENE PAZITE NA SVOJE ZDRAVJE!

Iz statistike obolenj Obratne ambulante »Emajl« je razvidno, da odpade visok odstotek obolenj v kolektivu Tovarne emajlirane posode na ženska spolovila in rodila. Pri teh obolenjih so prizadeta dekleta in žene brez razlike na starost. Sicer prevladujejo obolenja, ki se dajo ozdraviti, vendar je zdravljenje dolgotrajno. Marsikatera žena se zaradi tega slabo počuti, nima veselja do dela, išče pomoč pri zdravniku, ko je že precej pozno in se zdravljenje zavleče. Kolektiv Tovarne emajlirane posode ima zaposlenih preko 1000 žena, ki so dostikrat pre zaposlene in zaradi tega pozabijo na svoje zdravje.

Obratna ambulanta »Emajl« je od leta 1958 organizirala že dvakrat sistematske ginekološke preglede, katerih so se žene v lepem številu odzvale. Ker pa opažamo, da se je število zaposlenih žena pri nas povečalo in istočasno naraslo število obolenj ženskih spolnih organov, je ambulanta sklenila pogodbo z Bolnico Celje in bi začeli s pregledi 5. 11. 1963, ki se bodo vršili v ginekološki ambulanti Bolnice Celje trikrat tedensko: torek, sredo, četrtek od 14. do 18. ure in bodo po predvidenih trajali tri mesece. Žene

bodo pregledane v prostem času. Preglede bodo vršili zdravniki specialisti po najodobnejših metodah. Za čim uspešnejše delo smo prosili za pomoč članice gospodinjkega krožka LT Emajl, ki bodo pomagale pri pripravljanju žena. Zato prosimo žene, da s svojo udeležbo olajšajo delo. Vsaka žena naj se zaveda, da je njeno zdravje in osebno dobro počutje velike prednosti za njeno življenje in delovno sposobnost, ki je prepotrebna v naši družbi. Vsak dom in vsak kolektiv si želi zdravih gospodinj in zdravih delavk. Naj ne bo žene v kolektivu, ki se ne bi odzvala pregledu, ker bo s tem pokazala, da skrbi tudi zase in naj ima v mislih — da ne bo prepozno...

Nežka Čuješ

Še o emajliranih fasadnih ploščah

V prjšnji številki Emajlirca je bilo zastavljeno vprašanje izdelave emajliranih fasadnih plošč za oblogo montažnih blokov »Jugomont«. Zaradi izredno kratkega roka za osvojitve teh plošč, je bilo v tem sorazmerno kratkem času napravljenega precej: zadovoljivo so bili rešeni nekateri problemi konstrukcije plošč, zaščite neemajliranih robov, konstruirano, izdelano in preizkušeno je bilo orodje za oblikovanje plošč. Lahko upamo, da bo koncem meseca stekla redna proizvodnja.

Pri tej — sicer zelo pohvalni hitrosti osvajanja — se nehoti pojavi vprašanje, zakaj pri osvajanju izdelkov naše redne proizvodnje stvar ne gre tako hitro. To vprašanje bo treba enkrat analizirati in podvzeti resne ukrepe, da bodo osvajanja izdelkov naše redne proizvodnje prišla na prvo mesto.

Toliko o emajliranih fasadnih ploščah za »Jugomont« oz. »Ingrad«. Rad bi predvsem nakazal nekaj splošnih problemov osvajanja emajl. fas. plošč za reprezentančne zgradbe za naš redni proizvodni program. Začeti bi bilo seveda potrebno z analizo tržišča. Povpraševanje po tem izdelku je precejšnje, kar se vidi iz obiskov predstavnikov raznih

projektantskih organizacij. Vedeti je treba, da so emajlirane fasadne plošče primerne predvsem za reprezentančne zgradbe kot npr. trgovske hiše, upravne zgradbe, predstavništva itd. in ravno teh gradenj je v Jugoslaviji danes precej. To je samo groba ocenitev tržišča, vsekakor bi bilo potrebno napraviti navedeno analizo, iz katere bi bila razvidna upravičenost osvajanja.

Drugi večji problem je konstrukcija plošč, montaža oz. način vgradnje plošč. Morda bi kdo rekel, kaj se nas tiče montaža plošč? Delno ima prav, vendar je ravno to tista točka, ki bi igrala glavno vlogo pri prodaji. Marsikak projektant bi z vese-

ljem vstavil v projekt te plošče, toda ali se naj začne pri projektiranju baviti s problemom montaže plošč. Gotovo ne — šel bo po lažji poti in naredil klasično fasado.

Tretji problem so arhitekturni emajli in tehnologija emajliranja.

Prav tako ne bi smeli pozabiti na proste kapacitete emajlirnice. Ker pa bo prodaja teh plošč v začetku manjša, ocenjujem zaenkrat ta problem kot sekundarni.

Problemi so nakazani. Poglejmo, kako bi jih bilo mogoče rešiti, predvsem kar se tiče konstrukcije oz. montaže ter tehnologije arhitekturnih emajlov. Zdi se, da bi slednje lahko in morali rešiti v našem laboratoriju. Trdim pa lahko mirno, da konstrukcija in montaža plošč ni mogoče rešiti, ne da bi najprej okrepili razvojni oddelk. Obstaja možnost, da nam kdo izdelava načrte izven podjetja, vendar imamo pri tem slabe izkušnje; namreč, večji del bremen ostane še vedno na naših ramenih. Sledi jasen zaključek: tovarna si bo morala vzgojiti izvedenca. To ne velja samo za te izdelke, ampak za celo vrsto. Prej ko bomo prišli do tega spoznanja (in po spoznanju tudi ukrepali); bolje bo, kajti specializacija je vedno povezana z daljšim časovnim obdobjem. Lepo bi bilo, ko bi do omenjenega spoznanja in ukrepov prišli že sedaj, ko je tovarna v konjunkturi, ko je časa in denarja za umirjeno razvojno delo še dovolj.

Na koncu bi opozoril, da smo kljub proizvodnji emajliranih fasadnih plošč za »Jugomont« v tej proizvodnji pravi začetniki in da bo za resno proizvodnjo treba resnejših in temeljitejših priprav. D.

KNJIGOVODSKI TEČAJ I. STOPNJE

Dne 12. oktobra 1963 je 18 naših uslužbencev iz računovodstva končalo z uspehom knjigovodski tečaj I. stopnje.

Imenovani tečaj je pričel že aprila ter je trajal tja do polovice meseca junija, ko so tečajniki sporazumno z organizatorjem tečaja tečaj prekinili zaradi rednih letnih dopustov in raznih obračunskih del v računovodskem sektorju. V začetku meseca septembra so z tečajem zopet nadaljevali ter ga vsi udeleženci uspešno zaključili.

Tečaj je bil v predavalnici izobraževalnega centra v kletnih prostorih upravnega poslopja.

Knjigovodski tečaj I. stopnje je osnovni tečaj, ki obsega teoretične osnove gospodarskega sistema in računovodstva. Tečaj je prirejen za vse vrste knjigovodskih služb in je predvsem namenjen kadrom, ki so že zaposleni v knjigovodstvu.

Vsem tečajnikom želimo obilo uspeha pri njihovem nadaljnjem delu ter uspešno nadaljnje izobraževanje in izpopolnjevanje. -SV-

Zajemanje izmeta

Na izredni seji je upravni odbor obravnaval zajemanje izmeta za obračun osebnih dohodkov vodilnih delavcev v proizvodnih ekonomskih enotah. Ugotovil je, da to zajemanje v letu 1962 ni bilo pravilno glede na določilo v pravilniku, da se ugotovljeni izmet v drugi ekonomski enoti po krivdi prve tudi upošteva pri obračunu osebnih dohodkov za prvo ekonomsko enoto. Po podatkih kontrole pa je bila EE bremenjena tudi za sekundo in terco kvaliteto in ne samo za izmet. To je prišlo predvsem do izraza v EE 1, ker se delovne napake te EE v večini primerov pokažejo šele v emajlirnici.

Upravni odbor je glede na to sklenil, da se znesek 966.742 din izplača ekonomski enoti, kontrolo in tehnični sektor pa se zadolži, da dokončno izdelava vsa merila — kriterije za zajemanje izmeta, sekunde, terce itd., da bo možno točno obračunavanje. Pravna služba pa naj točno ugotovi, zakaj ni bil izmet zajeman po pravilniku in kdo je odgovoren za nepravilen obračun. Poleg tega smatra upravni odbor, da je obračun ekonomske enote dokončno potrjen, ko ga podpiše vodja ekonomske enote. M. B.

MDB V SKOPJU

Mesec dni je, kar so odšle mladinske delovne brigade v poinočo porušenemu Skopju. V Skopju srečamo brigade vseh republik Jugoslavije, pa tudi iz tujine. Slovensko brigado sestavljajo 4 okrajji in to: ljubljanski, mariborski, koprski in celjski.

V slovenski brigadi so tudi mladinci našega kolektiva Alojz Božič, Viktor Komplet in Rafko Trobiš. TK ZMS ima stalne stike z njimi. Pišejo nam, da so prve dni kopali temelje za montažne hiše. Po nekaj dneh pa so prešli na montažo. Delo, katero opravljajo, ni lahko, saj je normirano. V prvi dekadi so imeli povprečje norme 155 %. S tem odstotkom so bili udarniki. V drugi dekadi so tudi bili udarniki, delovni učinek je 279 %. Ni samo delo skrb brigadirjev, ampak tudi izobraževanje. Svet naselja je organiziral krožke, kot so: radio-amaterski, foto krožek in avto-moto krožek itd. Od vseh 50 slovenskih brigadirjev obiskuje te krožke 74 %. V naselju tudi ne manjka kulturnega življenja in razvedrila. Mladinci iz Celja so se zelo lepo izkazali, saj so bili dvakrat pohvaljeni. Med pohvaljenimi sta tudi naša člana kolektiva Viktor Komplet in Rafko Trobiš. Brigadir Alojz Božič je predsednik Sveta brigadne konference in predsednik idejno-vzgojne komisije.

Brigadirji iz Skopja pošiljajo mladini in delovnemu kolektivu tople pozdrave. P. Z.

OB 70 - LETNICI

Westen z likvidacijo Pertinačeve tovarne ni uničil samo tega domačega kapitalista, temveč je pogljal na cesto tudi tiste revolucionarne delavce, ki so delali prej pri njem in so se po odpustu zaradi stavke zaposlili v Pertinačevi tovarni.

Menim, da je prav, če se s to veliko stavko delavstva nekoliko bolje seznanimo in prisluhnemo, kaj nam o njej pove član stavkovnega odbora FRANC OSET, ki še sedaj živi v Gaberju kot upokojenec in je bil, kot smo že omenili, član tedanjega stavkojočega odbora in eden izmed tistih tovarišev, ki je bil zaradi svoje revolucionarne dejavnosti odpuščen z dela in pozneje preganjan.

V glavnem je to FRANC OSET potrdil začetek zgodovine naše tovarne — to kar smo že prej napisali. Toda mislim, da ne bo odveč, če napišem dobesedno to, kar je še sam dodal.

»Leta 1894 je prišel pruski kapital v Celje in začel z industrijo emajlirane posode. V tej industriji so delali možje, žene in otroci ter ustvarjali Prusom bogastvo. Delali so od šeste ure zjutraj do šeste ure zvečer. Nadzorstvo nad delom je bilo strogo in mojstri ter predelavci so strašno priganjali k delu. Tedanji direktor tovarne Pfeifer je bil »ves pasji«. Zadostovala je le malenkost, pa si bil odpuščen. Za mali prekršek je večkrat padla klobuta. Bila je pekoča — ne toliko fizično — temveč moralno. Zalito človeškega dostojanstva je bila povsem nekaj vsakdanjega.«

Po končani prvi svetovni vojni, ko so se delavci vrnili na delo, so ustanovili svojo organizacijo. Najprej je bila postavljena zahteva za osemurni delovni čas. To je bilo kmalu doseženo. Potem smo zahtevali zvišanje plače, pravi to. OSET, »ker je draginja rastla. To pa ni šlo tako lahko, zaradi česar smo začeli nastopati splošno

in načrtno pod vodstvom sindikata. Izvolili smo zaupnike, ki so se z Westnom pogajali za zvišanje plače. Dosegli smo, da je bila plača zvišana prvič za 50%, drugič pa za 20%. Toda ker je draginja vedno bolj naraščala, to še ni bilo dovolj. To je bilo od leta 1918 do leta 1920.«

»Po letu 1920 je draginja še hujše naraščala in so bile plače, čeprav zvišane, v primerjavi z življenjskimi stroški zelo nizke. Zato smo se borili, da bi bile tudi plače sorazmerno višje in skladne s stroški življenja. Takrat pa se nam je postavil Westen po robu in ni hotel o tem nič slišati. Kot tedanji zaupnik delavstva sem šel skupno z ostalimi tovariši k Westnu, pravi to. OSET, »toda ta nam je pokazal svojega zastopnika in se z nami ni hotel pogajati.«

Tudi jaz sem organiziran v zvezi industrijalcev, je dejal Westen in se lahko pogovarjate z mojim zastopnikom ing. Suklem, ki je bil pri tem razgovoru navzoč. Nato je prekrizal roke na hrbtu, nas zaničljivo pogledal ter odšel po tovarni. Seveda mi na to nismo pristali, da bi se o našem delu in naših zahtevah razgovarjali s tujcem, zato smo tudi mi odšli.

»Tako po tem dogodku smo sklicali delavski shod v gostilni »Amerika«, kjer je delavstvo ostro protestiralo proti takemu ravnanju Westna. Če ne bo Westen pristal na pogajanja, tedaj bomo stavkali, so sklenili delavci.

Po tem shodu smo šli k Westnu, da bi se z njim pogajali, toda ing. Sukle je Westna pregovoril, da se je začel iz nas briti norce. Dejal nam je, da so minili ti isti časi, ko so delavcem poviševali plačo in da bo prisiljen znižati plačo vsem za 5%. To bo primoran storiti, da bo lahko »živel«. Tako nam je dejal, nam, slovenskim delavcem, ta nemški kapitalist, ki je živel od naših žuljev.

Sklicali smo zopet delavski shod, na katerem je bilo sklenjeno, da bomo stavkali — ali, kakor smo tedaj dejali, »štrajkali«. Stavka je bila napovedana za 17. 3. 1922.«

»Po začetku stavke so se nemški in domači kapitalisti združili proti nam. Ti so imeli na svoji strani tedanjo buržoazno oblast, mi delavci pa nismo imeli drugega kot delavsko zavest in vztrajno voljo doseči izboljšanje težkih življenjskih razmer. Našo stavko so nadzirali policaji, žandarji, vojaški, tajni agenti in provokatorji, ki so po nalogu tedanje oblasti ščitili Westna.«

»Delavci smo takrat organizirali rediteljski zbor, ki je štel 260 mož. Ti so stražili tovarno in vršili službo v treh izmenah tako, da ni mogel v tovarno noben provokator. Vsako jutro je bil zbor članov rediteljskega zbora na Zeleznem trdniku za dopoldansko izmeno, za druge pa popoldan in ponoči pred nastopom službe. Tu so patrulje poročale, kaj so videli in doživeli v času njihove službe ter prejemale naloge za prihodnji nastop službe. Disciplinarnost je bila stroga — vojaška. Vodja zbora sem bil jaz, moj namestnik pa to. Gunčar.«

»Strokovna organizacija kovi narjev je poskrbela, da so dobili podporo v času stavke vsi njeni člani in nečlani predosem zaradi tega, da ne bi ti postali stavkokazi. Po šestih tednih stavke ni bilo z Westnom še nobenega sporazuma. Bil je strašno trmast in samosvoji. Močno ga je podpirala tedanja oblast in njegova Zveza industrijalcev. Naša blagajna — »stavkujoči fond« — se je praznila in začeli smo z zbiranjem prostovoljnih prispevkov za pomoč stavkujočim, kar pa ni bilo dovolj in težko smo se vzdržali. Westen pa je živel v izobilju, obdan s proletarsko revščino, ki jo je ustvaril on.«

»Westnovi agenti so začeli nagovarjati stavkujoče češ, »kaj bo

ste »štrajkali«, saj ne boste nič dosegli in gospod Westen so tako dobri in vam bodo dali kruha, zato ne poslušajte delavskih zaupnikov, ki so vas nahujskali na štrajk. Gospod Westen so tudi rekli, da kdor čez tri dni ne pride na delo, bo odpuščen iz tovarne. Zato poslušajte gospoda Westna in pojdite delat.« Toda delavci niso nasedli takim parolam, kar je Westna in tedanjo oblast še bolj razkačilo. Westen in tedanja oblast sta se začela posluževati vseh mogočih načinov, da bi zlomila stavko.«

»Začeli so se pojavljati stavkokazi. Nekega jutra je javila patrula, ki je opravljala službo v nočnem času, da stavkokazi zabijajo pilote za Voglajno. Ti stavkokazi so bili predelavec, stari Koštomaj, Kresnik Jaka, brat zloglasnega gestapovca, Rupnik Johan, znan gabrski pretepač in še dva druga. Nad te stavkokaze je odšla takoj patrulja, ki je šla več delavcev in zahtevala, naj z delom prekinajo. Rupnik in Kresnik sta se uprla in nista hotela prenehati z delom. Tedaj so jih stavkujoči delavci začeli obmetaviti z blatom in peskom, narkar so delo zapustili. Stavkokazi so šli takoj k Westnu ter povedali imena vseh zaupnikov, ki so bili pri »napadu« za Voglajno. Westn je obvestil o tem žandarmerijo in zahteval, da naj zaupnike vržejo v ječo, kar se je tudi kmalu zgodilo. Enaindvajset zaupnikov so aretirali in zaprli ter jih postavili pred sodišče.«

»Po tem dogodku je Westen objavil razglas, v katerem je bilo rečeno, da kdor se ne javi v roku treh dni na delo, naj pride po delovno knjižico in je odpuščen. Takoj po objavi tega razglašja je rediteljski zbor prikorakal korporacijo pred tovarno in zelo lep je bil pogled na 260 delavcev, ki so tako disciplinirano in strumno korakali ter nosili rdeče trakove na rokavih. Vsi člani rediteljskega zbora so se postrojili pri vratnici ob vhodu v tovarno na levi in desni strani. Skozi ta špallir so prihajali in odhajali delavci, ki so prišli po knjižice. Člani rediteljskega zbora so obvestili

delavce, naj vsakdo vzame samo plačo, delavske knjižice pa ne. Westen pa je dal ukaz, naj dajo njegovi uradniki denar v delovno knjižico in tako je moral vsak delovno knjižico prijeti v roko. Delavci so vzeli denar iz delovne knjižice in jo hoteli vrniti uradniku, toda ta je ni hotel sprejeti. Zaradi tega so delavci zmetali delavske knjižice na kup pri vratnici. Gospoda Westna je to strašno razkačilo in je dal pobratiti delovne knjižice ter jih izročil sreskemu načelniku v Celju.

Vsak je moral pozneje po svojo delovno knjižico na sresko načelniku in če je hotel delati v tovarni, je moral pozneje prositi Westna, da ga je sprejel nazaj v službo.

Takratna stavka bi nedvomno uspela, poudarja tovariš OSET, če bi delavci imeli le trohico podpore. Tako pa je stavka propadla, mnogo delavcev je bilo brezposelnih, delavski zaupniki pa so se znašli v ječi. Westen je triumfiral. Zaenkrat je bil res on gospodar nad vsem, kar so ustvarili žulji njegovih delavcev, ki jih je tretiral kot manjpredno suženjsko blago.

Zanimivo je to, kar nam je to. OSET povedal o WESTNU v zvezi s PERTINACEM. Westen je bil skrajno prebrisan in zahrbtn lisjak. Dokler je potreboval Pertinačevo pomoč, se mu je hlinil kot dober in pošten poslovni kolega, ko pa tega ni bilo več treba, mu je pokazal pravo dolžino svojih rog. Pertinač je prav takrat, ko je delavstvo stavkalo oz. nekaj časa prej, osnoval svojo tovarno aluminijaste in surove posode. Odpuščeni delavci iz Westnove tovarne so našli pri njemu svoje zatočišče. Tu sta se zaposlila tudi OSET in FRANC LESKOŠEK, ki je bil že takrat med vodilji stavke. Westn je porabil ogromno vsoto denarja, da je likvidiral Pertinačevo tovarno. Po likvidaciji je sprejel nekatere delavce na delo v svojo tovarno, LESKOŠEK FRANC pa je odšel na Poljsko in v Rusijo, dočim se je OSET s trebuhom za kruhom, kot pravi sam, podal na Dunaj. (Nadaljevanje prihodnjic)

Dinarje ne moremo spreminjati in primerjati, saj je 1 rubelj 1.000 din po tečaju. Na podlagi primerjave plač in cen bi prišli nekako do naslednjih zaključkov. Prehrambeni artikli — vključno kruh — so nekoliko dražji kot pri nas. Vendar moram pripomniti, glede na naše pridno dvigovanje cen mesnim izdelkom, se bomo že kmalu ujeli s tamkajšnjimi cenami. (Sveže meso 2,5 rublja kg, dalje olje, mast ista cena, salame od 3,5 rublja navzgor). Neprimerno dražji so »luksuzni« artikli kot npr. čokolada, kakao, bonboni, ker je sladkor drag. Cena čokolade od 12 do 16 rubljev kg, bonboni okrog 5 rubljev kg, vino v steklenicah 3 do 5 rubljev liter. Pri drugem manufakturnem blagu in galanteriji je cena nekako ista kot pri nas, tako da je dobiti moško obleko za eno mesečno plačo (okrog 100 rubljev) pa tudi nekoliko ceneje, vendar je le razlika v kvaliteti ter je blago v naši trgovini boljše. Isto razmerje je pri perilu in čevljih. Čevlji moški ali ženski tamkajšnje izdelave in kvalitete par od 10 do 15 rubljev, v naši izdelavi ali kvaliteti, po modi čevlji pa 50 rubljev tako par moških kot ženskih, moške srajce 8 do 12 rubljev, žensko perilo, kombineža 4 do 6 rubljev navadna, v nylon izdelavi 20 do 25 rubljev, itd). Na splošno velja, da je cena za »luksuzno« blago, čevlje, perilo, znatno višja od povprečnih izdelkov — celo dvakrat do trikrat. Največ je konfekcije, blago na metre je redko v prodaji. Cene televizijskim aparatom (300 rubljev) in radijskim aparatom sorazmerno enake našim, pač pa so znatno cenejši in v velikem številu na razpolago fotografski aparati vseh vrst ter jih dobiš od 10 rubljev dalje. Ur vseh vrst, ročne žepne, budilke

v lepih oblikah in lepi izdelavi domače proizvodnje je na pretek v prodaji ter so cene v sorazmerju kot pri nas. Da ne pozabim na kozmetična sredstva, katerih je zelo veliko po primerljivih cenah, da celo še boljše je izbira in tudi embalaža zelo lepa. Tudi cena za stanovanja nji-

ki bi ne bile stalno odprte, nočnih lokalov in podobno. Imajo pa precej slaščičarn ter je v teh promet precej močan. Na splošno ni lokalov, kjer bi se dalo počivati ali posedati, razpravljati v vsakodnevnih dogodkih in malenkostih ter na podoben način preganjati odvečen čas.

V ZSSR

hov vrste je nizka, korog 5 rubljev mesečno.

Ker je delovni čas pri njih drugače urejen, delajo namreč od 8. odnosno 9. ure dopoldne dalje do tretje odnosno 4. ure popoldne, so primerno temu urejeni delovni časi po trgovinah in lokalih ter so trgovine odprte tudi pozno v večernih urah. Prav tako so trgovine, ne glede na pogoje, odprte ob nedeljah ter so ob določenih dnevih med tednom zaprte. Zanimivo je, da trgovin s pohištvo in raznimi gospodinjskimi predmeti te vrste nismo videli ter tega blaga tudi v velikih trgovinah ni bilo na razstavi. Iskal sem tudi emajlirano posodo ter sem jo našel samo na enem mestu v eni večjih trgovin v Moskvi in to le v mali izbiri, dočim je bilo posode iz drugih materialov skoro več napredaj, ki pa je bila boljše izdelave in res precej draga. Verjetno posoda ne gre toliko v promet, ker se prebivalstvo hrani predvsem v javnih menzah in restavracijah in manj v zasebnem gospodinjstvu. Menz in restavracij za prehrano prebivalstva je povsod izredno veliko, ni pa drugih lokalov v našem smislu, kot npr. kavarn, restavracij,

Ljudje veliko čitajo, to je opaziti povsod, celo sprevodnik v vlaku ima s seboj knjige. Časopise čitajo domače, zelo radi posegajo po naših časopisih in revijah, zlasti srbohrvatski, ki so tiskani v cirilici. Drugi zunanji časopisi, razen z vzhodnih držav, so tudi v prodaji, vendar le določeni časopisi in v manjšem obsegu. V kinodvorani je opaziti na sporedu poleg domačih filmov naše in italijanske in to skoro trenutno iste v Kijevu, Leningradu in Moskvi. Naše filme gledajo zelo radi. Tujcev — turistov je že precej videti v glavnih mestih ter so med njimi številni turisti iz zahodnih držav.

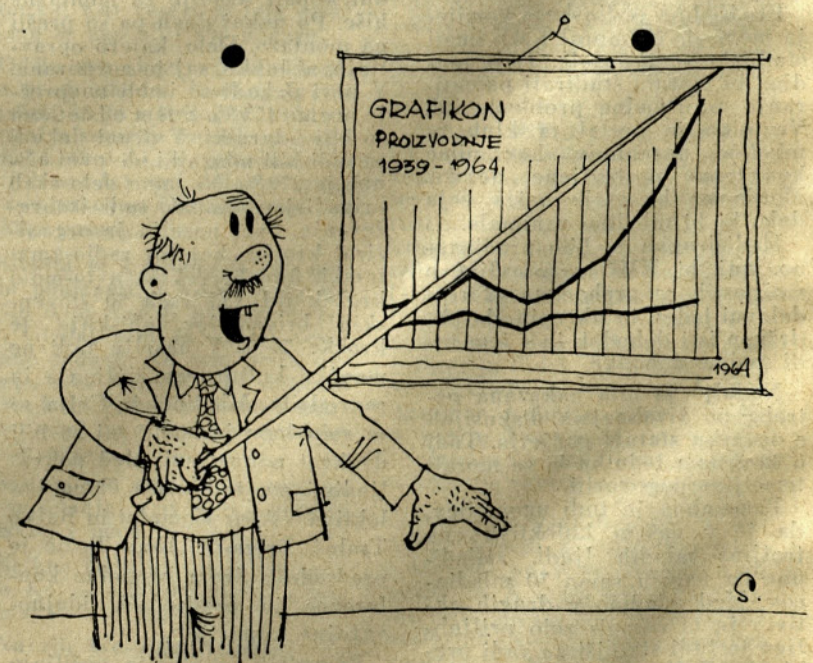
Občevanje z domačini je prijetno, so zelo prijazni, kažejo posebno zanimanje za Jugoslavijo ter nas sprejemajo prav radi. To pozornost, ki so nam jo izkazovali na neprisiljen način, smo opazili lahko povsod; čim smo prišli z njimi v stik na ulici, v parku, lokal ali kjerkoli ter jim povedali, da smo Jugoslavlani. Vtis, ki smo ga dobili iz razgovorov, je ta, da so se zlasti v zadnjih letih razmere pri njih znatno spremenile, da je preskrba z vsemi predmeti široke potrošnje znatno boljše kot

v prejšnjih letih in da se stalno izboljšuje. Prosteje govore, vsaj po našem videzu, s tujci. To smo opazili v razgovoru z njimi v lokalih, podzemni železnici in drugod ter so nam kazali željo, da govorijo z nami o sebi in svojih razmerah. Narod je zelo discipliniran v vsakem pogledu, zlasti v prometnih sredstvih, kjer ni prerivanja na avtobuse ali na tramvaje, prav tako ni po lokalnih razburjanja ali prerivanja, če tudi je gneča in stoje v vrsti še po ulici.

Težko si je ustvariti pravo sliko življenja in razmer v tej ogromni državi in njenem prebivalstvu v nekaj dneh, zlasti če si videl samo velika in glavna

mesta. Lepo nam je rekel študent doma iz Novosibirska, ki študira na moskovski univerzi, da nismo videli in mogli povsem objektivno dojeti njihove domovine, če smo videli samo nekaj lepih glavnih mest. Vendar smo odhajali z vtisom prav vsi, da se je tamkaj v zadnjih letih veliko spremenilo in da ljudi navdaja to s posebnim zadovoljstvom in velikim upanjem ter težnjo, da si z dneva v dan vidno izboljšujejo svoje življenske pogoje. Se to moramo povedati, da nismo ob nobeni priliki imeli občutka, da smo si tujci. Imeli smo občutek, kot da smo vedno živeli tesno povezani.

(Konec)

Tovariši! Pri planiranju moramo upoštevati zlasti naše pogoje: ostane nam le 3,8 cm do roba grafikona za leto 1964...